

Polo Filipai Firampor Kumwimp Pas

Mekia Akwapnámp Kar

Jisaso pok tenánko, 32 yopwar niamp arake fek, Polo Rom mek kalabus mek yakria máamá pas kumwimpon.

Wokwaek Polo am anánkan yáarak námp fek akwapria, provins Masedonia mekamp taun Filipai mek Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákápámpono. Tá wakmwaek Rom mek kalabusi yak nánko, Filipai firao maompor mani Tikikusomp yaek sánk napo, sámpria nopok Filipai firan aesioria maok, sérrá, ‘Ono kalabus mek yak namp te, fwap warákárrá yonkwae porokwe fek yak nampara, yumo kor yonkwae touwe kwapono. Warákár fek yakáp kip’rá sérimpono. Tá ankwap te, Filipai firan ‘Yumo yiráp ninikaokria “Arop tokwae námpono”rá niniki kwapono. Kraisoí námpnámp yumoku te apárok sámp-anámp kip’rá sérimpon. Aeria nomo am pas fek nke námp te, Polo Filipai mekamp siosén te warákár kare námpon.

1 ¹ Filipai mekamp Krai Jisasomp firáp arop e! Ono Pol ntia Timoti yino Krai Jisasomp tére konemp aropao, máamá pas má yumo Jisasomp firáp arop fárákap ntia sios taokeyakáp konap, tá sios mek tére konap arop, yumonapok sámp-kérép reno. ² Onomp ninik te, nomp Naropwar Kwar ntia Jisas Krai Tokwae Karao námokuráp ninik fek yumwan yaewouria yonkwae porokwe sánk nepo, yumo fwap yonkwae porokwe fek yakáp kipria nampon.^a

Polo Kwarén ‘Aesio’rá sérimp kar

³ Ono kápae kare por yumwan ninikria onomp Kwarén ‘Aesio’rá sér i konampono. ⁴ Ono yumwan yaewourrá kápae kare kar toropwap namp te, ono kápae kare por warákár fek saráp kar toropwap i konampono. ⁵ Ono yumwan warákárnamp fi te yumo manénkir Kwaromp Kwapwe Kare Kar sámpap yae feknámpia, yumo yinan yaewour napo, yino am Kwapwe Kare Kar farákáprá koroepa oukoumwan námpan warákár nampono. ⁶ Ono wae mérampono: Kwaro yumwan kwapwe kare tére fi tompea

---

^a 1:2 Ap 16:12-40

térerá akwap námp te, ankár takrá térerá akwapea Jisaso arákarrá éknámp yae fek maok, am tére pwar naenámpono.^b ⁷Kare ono yumwan ponankor arakrá warákárnamp ninik te yae-párakono. Am te ará: Ono kalabus nap mek yak, tá amwar yak namp fek kor, yumo ponankor onont Kwapwe Kare Kar farákáp mwanámp ourour sámp napon. Ono kápae kare aropan ‘Kwaromp Kwapwe Kare Kar te kare kar námpantá, yumo man mér kip’rá kárakáre fek sénamp fek yumo onan yaewour kwapwe napon. Am fek táman yumwan ponankor onomp yonkwae kare mek pap konampono. ⁸Kwar te ono wae kare kar sénamp te wae mérámpon: Kraiso Jisasomp yonkwae touwe támao onomp ninik mek yak námp fek, ono yumwan nke naeria ninik tokwae nampon.

⁹Kápae kare por ono arakrá kar toropwap i konampono: ‘Yiráp nounouroup i konap ninik yiráp ninik mek top koupouri yak nánko, am fek yonkwae kour kwapweria ankank yurukup mwanap ninik ankár méntér tokwae kari yakano’rá sér i konampon. ¹⁰Takria maok, yumo fwap ponankor ninik youroukoupia kwapwe karenámp ninik mwar sámpria maok, yumo fwap Kraiso arop kot naenámp yae fek kuri yumo yiki kukarrá yae-párak kare yakáp mwanapon. ^c ¹¹Tak napo maok, Kraiso papnámp yae-párak kare ninik yiráp ninik mek top-pwarámpá yak naenámpon. Aenánko, am támao Kwarén e tokwae sánkria maomp e sakap mwanapon.

Polo fákapá yak námp fek Kwapwe Kare Kar akwapámp kar

¹²Onomp Kristen ankwapyae fákáre e! Ono te, yumo aran mérenkria nae: Mámá ankank onan korop námp te, am támao Kwapwe Kare Karan taokor mono, am fek táman Kwapwe Kare Kar akwapá kárakáre námpon. ¹³Aenámpara, Sisaromp nap taokeyakáp konap soldia fákáre ponankor, tá mamek yakápnap aropao kor ponankor ono Kraiso tére namp fek fákapá yak namp wae mérapono.^d ¹⁴Tá taknámp kápae kare Kristen ankwapyae fákáre Tokwae Karan mérap, ono fákapá yak namp fek am fárakap ninik kárakáre sámpria apáp pwarará kárakáre fek Kwaromp kar farákáp napon.

¹⁵Kare, ankwap fárakap te arop fárakapao onan e tokwae sámp nap nkea onan kokwarokria onan anámpá pap mwar ritea, am fi fek táman Kraiso kar farákáp napon. Tá ankwap fárakap te wae kwapwe kare ninik fek kar farákáp napon. ¹⁶Kwaro náráp Kwapwe Kare Kar akwapá kárakáre naenámpria ‘Mapek fákapá yakamp’rá onan sénánko, am fárakapao onont ankárankamp ninik fek yakápriaka yaewourria am kar farákáp napon. ¹⁷Aeno am ankwap fárakap te Kraiso kar farákápnap fi te námoku támao aropao nke nap fek e tokwae sámp mwanapria

^b 1:6 Fl 2:13   ^c 1:10 Kl 1:9-10; Fl 2:15-16   ^d 1:13 2 Ti 2:9

napon. Am fárákap te yae-párák kare ninik fek tak mono. Ono fákapá yak namp mek warko am yumuntuk ankwap kápae kwatae pap mwaria napon. ¹⁸Aenapan maok, am apaen ninikria kwekár ninik fek tére nap, tá kwapwe kare ninik fek tére nap, am te wampweno. Am te waeman Kraisomp karan farákáp naponoria nampara, am te ono warákár kare nampono. Kare, ono táman warákár saráp yakrá akwap nanampono.

**Apae ankank Polomp pourouk korop námp támao
Kwaromp e narek sampoknámp kar**

¹⁹Aenanampara, ono wae mér nampono: Kápae kare por yumo onan yaewourrá Kwarén sénapo, mámá ankank onomp pourouk korop námp te, Jisas Kraisomp Spiritao onan kárákáre sáp nángo, ono fwap yak nanampono.^e ²⁰Aenanampara, onomp ninik tokwae te, onan pwarápae sáp naenámp ankank fek tére mo karon. Ono nik namp te, ono oukoumwan, tá nánkár wakmwae kor, wokwae i konampnámp taknámp kárákáre fek fokopeyakrá, kwapwe kare ninik fek térerá akwap naeria nampon. Tá, ono yiki yak namp kwamp, tá onan sumpwi pap napan kor, apae-apae ankank korop námp te, am támao Kraisén e tokwae sánk naenámp.^f ²¹Onomp ninik te arak nampon: Táte ono yiki yakria kor onomp yiki yak mek Kraiso tokwae kari yak, tá ono sumpwiria kor ono waeman Kraisén érik karaok nke nanamp te kwapwe kare kareno.^g ²²Táte ono oukoumwan yiki yak namp kwamp te, ono fwap kápae kare koumteouráp aropan yaewour nanampono. Aeno ono apae mwae kupan mántwaok nanampono? Am te ono mér mono. ²³Ono táman anánkaopwe ninik nampono. Ono Kraisént akwapá yak nae kar nampan maok, ²⁴ono oukoumwan apárok mapek yakrá yumwan yaewour nanampan kor am te tokwae kar ankankono.^h ²⁵Ono arakrá mér kárákáre nampon: Ono oukoumwan yumwan yaewourrá tére nanamp yak námpara, ono wae mér, ono oukoumwan yumont yakrá téreria, yiráp mér yaewour nanko, yumo kárákáre sámpria warákár mwanapono. ²⁶Aeria ono warko yumonapok koropnamp ke fek yumo onan nkea, warákárria Krais Jisasomp e sakap mwanapono.

Filipai fákáre tére kárákáreria Kraisént touwe sámpap kar

²⁷Aeno yumo yiráp paokop te, ankár yae-párák kareria Kraisomp Kwapwe Kare Karwaok paokop kip. Tak napo maok, ono yumwan akwapá nke namp, tá ono yumo térenap karan saráp wa nampan kor wampweno. Onomp ninik te yumo énéni ankár nonopok nounouroup ninik fek fokopeyakápria ankárankamp ninik fek nonopok yaewourria arop fárákapao Kwapwe Kare Kar wawia méranáponorá kárákáre fek

^e 1:19 2 Ko 1:10-11   ^f 1:20 1 Pi 4:16   ^g 1:21 Ga 2:19-20   ^h 1:24 2 Ko 5:8

farákáp napan mér naeria nampono.ⁱ 28 Yumwan Kwaromp térean monorianap arop farákáp yumwan apae-apae mwanapan apáp mo napan wa nae rampono. Táte am farákapao nke napo, yumo apáp mo nap te, am farákáp te yaomwi mek pik napo, Kwaro námoku yumwan yaewourianánko, yumo yae-párák yakáp mwanapan yénkép námprá mér mwanapon. 29 Kwaro yumwan Kraisomp tére mwanap tére kwapwe nénk námpono. Mao te yumwan Kraisén mér mwanap ninik mwar nénk mono. Yumo Kraisompara, touwe sámp mwanap méntér nénk námpono.^j 30 Wokwaek ono tére kárákárea wae namp yumo nkeapan, oukoumwan kor, oukoumwan tére kárákárerá yak namp yumo wae wa napon. Yumo ankár onan yaewourrá am ankárankamp tére táman saráp yakáprá tére kipo.^k

Námoku te wampwe pwarará ankwapan aropomp mwanámp kar

2 ¹ Yumo te wae yiráp ninik mek Kraisomp kárákárea sámpria, maomp aropomp méntér sámp napo, yiráp ninik porokwe fek yak námp nie? Tá yumo Yiki Kor Spiritént tapokwapea énéni yakápria, nonopok nouroupra aropomp i konap nie? ² Yumo tak napo, ono warákárnamp ninik onan top koupouranoria nap kwamp te, yumo ankár ankárankamp pourouráp ninik fek yakápria, tá ankárankamp pourouráp nopok nounouroup nap ninik fek yakápria, ankárankamp pourouráp ninik fek tére kipo. ³ Yumoku mwanapan saráp ninik tokwaerá tére kwapono. Yumoku támao e tokwae sámp mwanapan saráp ninikrá tére kwapono. Yumo nonopok ankár yiráp ankwapyaenápén saráp e tokwae sánkrá yumoku te wampwe pwar kipo.^l ⁴ Tá yumo yumoku mwanapan saráp niniki kwapono. Yumo ankár nonopok ankwapan ninikria mao mwanapan kor ninik kipo.^m

Krais námoku wampwe pwarará arop niamp yakeanánko, Kwaro man narek papnámp kar

⁵ Yumo te ankár Krais Jisaso námoku wampwe pwarará Kwaromp yae ankore mek yaknámp ninik niamp sámp kipo.

⁶ Mao te Kwar kare yakámpao maok, ankár Kwar yakria sámp-fákeyak konámp kárákárea sámpá yak naenámp ninik moimpono.ⁿ

⁷ Mao te námokuráp ninik fek am Kwar yak námp pwarará, arop kare arákarea kwaporok tére konámp arop niampi yak nánko, arop farákáp man nkeapono.^o

ⁱ 1:27 Ef 4:1   ^j 1:29 Ap 5:41   ^k 1:30 1 Te 2:2   ^l 2:3 Ro 12:10, 16   ^m 2:4 1 Ko 10:24

ⁿ 2:6 Jo 1:1-2   ^o 2:7 2 Ko 8:9

- 8 Mao námoku te wampwe pwarará
 Kwaromp karwaokrá akwapea sumpwi naemp ke fekimpon.
 Mao te kwapwe kare aropamp sumpwi niamp mono,
 fwap arop kwatae niampria
 yaopwae porokopramp fek sumpwimpon.^p
- 9 Am takimp fek táman maok,
 Kwaro man narek karaok papria,
 man kápae kare ankankamp e kámákár akwapnám
 e tokwae sánkámpon.^q
- 10 Am e tokwae 'Jisas' sánk nám te,
 yámar mekamp arop ponankor,
 tá apárokamp arop ponankor,
 tá némp ankore mekamp arop ponankor
 kwaráp torokompiaka érik sérrá,^r
- 11 'Jisas Krai te Tokwae Karono'rá sénapo,
 Naropwar Kwaromp e ankár narek karaoki yak naenámpon.^s

Nomo ankár arop ou mek wae niampi yakáp mwanám kar

12 Ononamp fákáre, yumo wokwaek ono yumont yakamp fek kápae kare por onomp karwaokiap te, oukoumwan kor ono panek yak namp fek, yumo ankár takrá yakáp kipo. Kwaro wae yumwan warko érékép námpara, oukoumwan te yumo ankár táman apápria kour me woukourrá, am yae-párak tankáp nap am akwapá moyakantáno, ankár kárakáre fek sámp-fákeyakáp kipo. 13 Kwaro yiráp ninik mek tére konám te nomo wae mér námpon. Mao námoku yiráp ninik mek warákár sánk nánko, yumo fwap mao 'Takenk'rá ninik námpaok tére mwanapon.^t

14 Yumoku apae-apae ankank tére mwaria nap te, yopor i konap ninik ntia kar yorowar i konap te, ankár pwararea yonkwae porokwe fek tére kipo. 15-16 Yumo ankár takria maok, arop ankwapao nke nap fek yumo Kwaromp yae-párak kare tárápu yakápria, kwatae ninikitenap yak mo, ankwap kwatae ankank méntér yak mo kare naenámpono. Yumo te, kwapwe kare ninik pwarará kwatae mwaek tukup konap apárokamp arop ou mek waerao yokor nám niamp, yiki yak sánknám kar sámpea yénk kipo. Tak napo maok, Kraiso koropnám yae fek ono fwap arakrá ninik nanampon: 'Ono kwaporok tére mo, tá onomp kárakáre kwaporok sir moi nampono'rá warákár-sénanampon.' 17 Yiráp mérap te yumo Kwarén panan ofa sánk nap niampono. Táte arop fárakapao onan sumpwi pap napo, onomp yiri wain ént niamp yiráp ofa sánk konap pan yumuntuk kwarokor konapnám taknám napo kor, wampweno, ono fwap

p 2:8 Hi 5:8, 12:2 q 2:9 Ef 1:20-21; Hi 1:3-4 r 2:10 Ro 14:11 s 2:11 Ro 10:9
 t 2:13 1 Te 2:13

oukoumwan warákárrá yak nanampono. Kare, ono fwap yumont warákár nanampono. ¹⁸Ae nanampara, yumo kor ankár onont warákár kipo.

Polo Timotin sámp-kérép naeria sénámp kar

¹⁹Táte Jisas Tokwae Karao takaerianánko te, wae fwap yumonapok koupour kar Timotin sámp-kérép nanampono. Tá mao akwapea yumo yakáp nap nkea warko arákarrá koropea onan farákáprá sénánko, ono fwap yonkwae kárámp nanampono. ²⁰Ono te Timoti námpnám maknám onont ankárankamp niniknám arop ankwap yak mono. Mao saráp yumwan yaewour naeria ninik tokwae konámpono. ²¹Kápaé kare arop ankwap fárakap te námokuráp ankankan saráp ninik tokwaeria, Jisas Kraiso ninik námpaok tére naerá ninik tokwae mo i konapono.^u ²²Aeno yumo Timotin te wae mérapono, mao te kwapwe kare aropara, ono Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákápnám térean tárápao naropwarén yaewour i konámpnám onan takrá yaewour i konámpono. ²³Táte ono manénkir onan korop naenámp ankank te, mokopia korop naenámpaoeanrá mér namp kwamp te, ono koupour man sámp-kérép nanko, yumonapok akwap naenámp. ²⁴Tá ono mér namp te, Tokwae Karao onompor mwae kup fikir nánko, ono fwap wakmwae tae morok yumonapok korop nanampono.

Polo Epafroditusén sámp-kérép naeria sénámp kar

²⁵Onomp ninik te, ono ankár Epafroditusén yumonapok sámp-kérép nae rae. Mao te nomp ankwapnápao onont ankárankamp tére fek fearámpea am Satanént yorowar namp mek yak námpono. Yumo wokwae onan yaewouranoria ononampok sámp-kérép napo, mao koropámpono.^v ²⁶Aempan oukoumwan te maomp ninik yumwan nke naeria yonkwae touwe námpon. Aeria yumo mao touwe sámpnám kar wawia yonkwae séké nap táman, mao ninik tokwae námpono. ²⁷Kare, wokwae te am touwe fek tapek waeman sumpwi naempan maok, Kwaro man aropompi námpono. Aeria Kwar te man saráp aropomp mono, onan kuri aropompi námpono. Maomp ninik te touwe tokwae kar onan koropá oupouroup antánoria ninámpon. ²⁸Aenámpan ono man yumonapok sámp-kérép nanko, yumo warko man nkea warákárenkria nampon. Aenapo onomp ninikao kor anám tae morok naenámp. ²⁹Yumo énéki Tokwae Karampara, ankár man warákárria man warámp kipo. Yumo take pourouráp aropan te ankár maomp e narek kakap kipo. ³⁰Mao te waeman Kraisomp tére fek sumpwi naenámp niampi námpono. Mao te yiki yak naenámp ninik te sámp mono. Yumo ono tére namp yaewour mwanap pourou mo napantá, mao am tére táman yaewour nánko pwianoria námpon.

^u 2:21 2 Ti 4:9-10   ^v 2:25 Fl 4:18

Polo ankár Kraiséen saráp niki-sampnám kar

3 ¹Ononamp fákáre, ono mámá kar pwar naeria, sénae ramp te ará: Yumo ankár Tokwae Karan warákár kipo. Ono manénkir sérinamp kar táman warko kumwi namp te, yumwan yaewour nampara, kokwae mono.^w

²Arop sios mek koropea oukun asao sipsip yourounkwe konámp niamp tére kwataenap arop aran mér kipo. Am arop fárákap te yiráp yipi fékérrá kwataerá kák mwaria napon. ³Aeno nomo maok Kwaromp Spiritamp kárákáre fek Kwarén loturia, nomo Jisas Kraiséen yakápria warákár tokwae námpon. Am támao maok yipi fárákap kare námpon. Nomo wae mérámpon: Arop fárákap pourou yipiran térenap ankank te am fárákapan te kánanke yaewour mono.^x ⁴Táte ono am pourou yipiran tére konap ninik táman tak naeria namp kwamp te, waeman onan yaewour naenámp mwae kup yak námpono. Arop ankwap fárákapao am pourou yipiran tére konap ninik námwan fwap yaewour naenámp rá mér napan maok, ono te am táman fwap kárákáre fek takrá ninika wae naeampon. ⁵Waeman yukupuk yae fek onomp yipiran kor fárákapapono. Onomp éntupwar naropwar Israel fi kare mekamp aropria, ono am fi mekamp Bensaminomp fekampono. Tá ono Hibru fiamp ankárankamp yiri fekamp kareno. Tá ono Farisi, ono loaok saráp akwap konamp aropono.^y ⁶Am ke fek ono Kwaromp térean tére kárákáre rampweria nopok Kwaromp sios fákáreran sámpá yampouroui nampono. Am ke fek arop fárákapao lo fekamp karént ononamp ninik méntér yurukup napo te, ono kwatae namp yak mono.^z ⁷Ono wae sénampon: Ono am pourou fekamp ankank táman ampaokria te, arop ankwap fárákapan kwe-pwar naempon. Aeno oukoumwan ono Kraiséen ninik namp fek te, am ono wokwae téreampan nke nanko te, kánanke kwataeno.^a ⁸Táte ono Juda fákáreamp ankank má farákáp namp, táman mwar sér mono. Ono mámá apár mekamp ponankor ankank te kwatae moyak nae-rámponoria younkwe sirarrá, Jisas Krai te onomp Tokwae Karonorá mér nae rae. Am mér nae namp te tokwae kar ankankono. Mámá apár mekamp kápae kare ankank te tiri pwae kwatae niamp námpara, ono te ankár Kraiséen mwar kárákáre fek sámp-fákeyakria, ⁹ankár méntér yak nae rampono. Onoku loaok akwapnamp ninik fek táman e ‘Yae-párák kare arop’rá sámp namponorá ninik mo nampono. Ono e ‘Yae-párák kare arop’rá sámp naenampan ninik te aránono: Ono Kraiséen mér nanko maok, Kwaro námoku onan ‘Yae-párák kare arop’rá sénámpon.^b ¹⁰Ono te ankár Kraiséen mér kare nae nampon. Mao warko apár me meknám fárámpnám kárákáre

^w 3:1 Fl 4:4   ^x 3:3 Ro 2:28-29   ^y 3:5 Lu 1:29; 2 Ko 11:22   ^z 3:6 Ap 8:3   ^a 3:7 Mt 13:46
^b 3:9 Ro 3:21-22

táman nke naerampon. Mao touwe sámpea sumpwi námp táman ono méntér fearámpea mántwaok nae nampono.^c ¹¹Ono takria maok, ono kor warko apár me meknámp fárámp nanamprá ninik nampono.^d

**Polo Kwaro nánapitenámp ankank kwapwe
sámp nanampria fárakopnámp kar**

¹²Onomp ninik te ono wae Kraiomp ninik sámpea pwi yak namprá ninik mono. Ono oukoumwan am ninik sámpea fákápá fákeyak naeramp te, Krai ono am fek akwap nanampan námoku manénkir onan sámp-fákeyak námp niamp naerampon.^e ¹³Ononamp fákáre, ono te am ninik wae sámpea pwi namprá mono. Ono te ankárakamp ninik fek yakria, wokwaekamp ninik kwatae te wae nik mo pwarará, am ankank wakmwaek sámp nanampria tére kárákáre nampono. ¹⁴Ono Kwaro pátenámp ankank yak námp fek akwapá korokwapria am ankank sámp naeria kárákáre fek fárakop nampono. Am ankank te ará: Jisas Kraiomp tére fek Kwaro onan ‘Yámar mek poka yiki yak nanap’ ria wumwi námpono.^f

¹⁵Táte nomo Kraisen mérnámp ninik aropao akwapea téképá yaknámp niampria te, nomo ono sériamp kar má fwap ninik mwanámpono. Aeno yumo mwar ankwap ninik napo te, Kwaro yiráp ninik am fwap fwapokwap naenámpono.^g ¹⁶Aeno nomo oukoumwan kwapwe kare ninik sámp námp te ankár kárákáre fek sámp-fákeyakáp mwanámpono.

¹⁷Ononamp fákáre, yumo ponankor ono ninik nampaok kipo. Tá yumo ankár arop fárakap onomp ninikaok nap táman nkea, yumo kor mántwaok kipo.^h ¹⁸Kápa kare por ono wae yumwan sér i konampan, taknámp oukoumwan kor ono émria yumwan sénampon: Kápa kare arop Kraiso yaopwae porokopramp fek sumpwinámp karan yopornap arop yakáp napon. ¹⁹Kwar kareran nik moria, námokuráp pourou yaewour naenámp ankank táman Kwarén nap niamp lotu napon. Aeria aropan pwarápa kónámp nkwakwe make ninik táman warákárrá tére napon. Aeria am fárakap te apárokamp ankankan saráp ninik napara, am fárakap te yaomwi mek pik mwanapono.ⁱ ²⁰Aeno nomo Kwaromp némpouk pok mwanámp koumteouráp arop yakápria, nomo Jisas Krai Tokwae Kar yámar me pwarará ékia nomwan warko érékép naenámpan ‘Koupour ékae!’ karrá yépék námpono.^j ²¹Mao maomp kárákáre fek kápa kare ankank mao námokuráp yae ankore mek párapok tenánko, yakáp mwanapono. Am take kárákáre fek táman, mao te fwap nomp nkwakwe make touwe sámpea sumpwi konap pourou

^c 3:10 Ro 6:3-5   ^d 3:11 1 Ko 15:23   ^e 3:12 1 Ti 6:12   ^f 3:14 1 Ko 9:24   ^g 3:15 1 Ko 2:6
^h 3:17 1 Te 1:7   ⁱ 3:19 Ro 16:18   ^j 3:20 Ef 2:6

máte arákarea, mao námokuráp pourou niamp kwapwe kare yoroi pap naenámpo.^k

Nomo ninik kwapwe sámprá nonopok warákár mwanámp kar

4 ¹Ae naenámpara, ononamp fákáre, yumo onomp má kar sénampnámp taknámp yumo ankár Tokwae Karént kárákáre fek fokopeyakáp kipo. Ono yumwan warákár tokwaeria, yumo panek yakáp napara, yumwan yonkwae touwe konampono. Ono tére kárákáre nanko, am fek yumo Kwarén mér napo, am támao onan e tokwae kwapwe sápnángo, ono warákár nampono.^l

²Yumo Yuodia ntia Sintiki yumo wawenke! Yumo te Tokwae Karamp arop fint ankárankamp firápara, yumo te ankár énénkér ankárankamp ninik sámp kipo. ³Tá onont tére konap arop kwapwe e! Amo ankár am yupuyaran yaewourampo. Am te apae riteanápe, ono Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákáprá tére nanko, am yupuyar, tá Klemen ntia ankwap fárakap onont tapokwapea tére konapono. Am fárakapamp e te yiki yakáp mwanap eráp buk fek yak námpono.^m

⁴Yumo ankár Tokwae Karan warákár saráp yakáp kipo. Ono warko sénae: Yumo ankár warákár kipo.

⁵Tokwae Kar ék naenámp ke waeman wonae fik námpono. Aenámpara, yumo ankár ponankor aropan sánánkar porokwe fek napo, am fárakap yiráp kwapwe kare ninik nkeanápono.ⁿ ⁶Yumo te apae ankank koropantá ninik tokwae kwapono. Kápae kare por yumo apae ankank sámp mwaria Kwarén sénap te, yumo ankár 'Aesio'rá séria 'Yinan yaewourae' ria Kwarén sér kipo.^o ⁷Tá Kwaro nomwan ti-sápnángo yonkwae porokwe te tokwae kwapwe ara, arop nomo youroukoupia maomp fi kor mér mwanámp pourou mono. Yumo Jisas Kraisént koumpá yakáp napara, am yonkwae porokwe yiráp ninik sámp-fákeyak nángo, yumo yonkwae porokwe fek yakáp mwanapon.^p

⁸Ononamp fákáre, ono yumwan ankwap kar sénae nae. Ankár mámara kwapwe kare ninik, tá aropao nkea Kwaromp e sakap konap ninik mámao yiráp ninik mek top koupourano: Kare kar i konap ninik, te arop nkeaka ampaok tukup mwanap kwapwe kare ninik, yae-párak karenámp ninik, yiki kukurnámp ninik, tá ankwap aropao nke nángo, man yaewour i konap ninik, tá arop kwapwe kare ninik nángo, wawia warákár konap ninik. ⁹Kápae kare ninik kwapwe te ono yumwan wae yéngép nanko, yumo wae sámp naponno. Aenapara, kápae kare kwapwe kare ninik yumo waeman wawia, wae yumo kareao yi fek onan nke napara, yumo ankár kápae kare por taknámp kipo. Aenapo maok, nomwan yonkwae porokwe sápnángo Kwaro yumont yak naenámpo.

^k 3:21 1 Ko 15:28 ^l 4:1 1 Te 2:19-20 ^m 4:3 Ro 10:20 ⁿ 4:5 Hi 10:37; Je 5:8-9
^o 4:6 Mt 6:25; Ef 6:18; 1 Pi 5:7 ^p 4:7 Jo 14:27

Polo Filipai fákáreao námwan ankank nénkapo, warákarámp kar

¹⁰Oukoumwan te yumo onan aropomp nap táman onan pwar mo nap yénpék nánko, ono Tokwae Karan warákár tokwae nampono. Kare wokwae te yumo onan ninikapao maok, yumo yaewour mwanap mwae kup te moimpono. ¹¹Am te ‘Ono ankank mo namp’rá ninikria sér mono. Ono apae ankank korop námpan kor, ono wae méri yakrá, ‘Fwapono’rá sér i konampono. ¹²Ono fwap ankank moráp arop yak nanamp, tá ono fwap ankank kápae kare sámp nanamp. Tá fir tokwae fánanamp ninik, tá yae-porokwe konap ninikan kor wae mérampono. Tá ankank kápae kare sámp konap ninik, tá ankank moráp arop yakáp i konap ninik, am táman kor ono wae mér nampara, kápae kare apárok, kápae kare ke fek yak nampao kor, ono ankár ‘Fwapono’rá sér i konampon. ¹³Am te apae riteanápe, Kraiso onan kárákáre sáp konámpara, maomp am kárákáre fek tapek ono fwap kápae kare ankank tére nanampono.^q

¹⁴Aenampan yumo yae-párák onan yaewouria onont kápae sámp napono. ¹⁵Yumo Filipai mekamp koumteouráp arop yumoku támao arakrá mérapono: Ono wokwae Kwapwe Kare Kar farákáp nanamp tére sámpria Masedonia pwarará, akwapamp fek te ankwap sioso onont fokopeyakápria onan ankank sáp moiapono. Aeno yumo saráp am takiapono. ¹⁶Ono Tesalonika mek kwaporok yakamp fek yumo onan kápae kare por tae morok yaewouriapon. ¹⁷Máte ono yumwan ‘Ankank sápenk’ ria wumwi mono. Ono ninik namp te, yiráp kwapwe kare ninik ankár akwapea tokwae kar nánko, ono Kwaro nke námp fek te yiráp e tokwae kari yakanoria nampono. ¹⁸Kápae kare ankank onan pwi námp te, ono wae sámpea pwiria ankwapmwae kámákár akwap námpono. Yumo onompor Epafroditusomp yaek sámp-kérép napo, am te ono wae sámp nampono. Yumo am sámp-kérép nap te, ofa nánákáre kwapwe Kwarén sánk nap niampono. Kwar te take pourouráp ofa táman sámpria warákár kwapwe konámpono. ¹⁹Onomp Kwar te kápae kare kwapwe kare ankank Jisasomp yaek nénk námpara, yumo monap kápae kare ankank te Kraiso fwap yumwan pwi pap nae-námpono.^r ²⁰Kwar te mao támao nomp Naropwar ara, nomo ankár maomp eran saráp narek sampok mwaro! Kare tak mwanámpono.

Wae pwar naerianámp kar

²¹Ono Kraiso Jisasomp koumteouráp arop yumwan ponankor ‘Gude’rá sér rae. Tá onomp ankwapyae fákáre onont yakáp napao kor yumwan ‘Gude’rá sénapono. ²²Tá kápae kare Kwaromp koumteouráp arop yumwan ‘Gude’rá sénapono. Tá ankwap fárákap Sisaromp nap mek

^q 4:13 2 Ko 12:9-10   ^r 4:19 2 Ko 9:8

tére konap aropao kor warákár tokwae fek am 'Gude' kar yumwan sámp-kérép naponó. ²³Ono ninik namp te, Jisas Krais Tokwae Karao námokuráp ninik fek yiráp waempént yakrá, yumwan yaewour saráp yakanoria nampon.